

Bőrbe oltott növények

Juhász Áron bőrműves tematikus portfólió, amely a magyar díszítőművészet jellegzetes növényi ornamentikáit dolgozza fel. Első rész.

Fotó: Dusa Gábor, Hagyományok Háza.

A következő a portfóliókban a legújabb művészeti projektem eredményét szeretném bemutatni. 2024-ben abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy elnyertem a Tulipán Foundation egyéves alkotói és kutatói ösztöndíját. A magyar díszítőművészet jellegzetes növényi ornamentikáit tanulmányoztam és dolgoztam fel alkotói munkában. A pályázatom címe „Bőrbe oltott növények” volt, így ennek a dokumentumnak is ezt a címet adtam.

Eddigi szakmai életem legtanulságosabb és legeredményesebb évének gondolom ezt az elmúlt időszakot. Négy tematikus kollekciót készítettem, mindegyikben egy-egy meghatározó növényi motívumot dolgoztam fel. Ezeket szeretném az alábbiakban bemutatni.

A bemutatni kívánt téma mélysége és a terjedelmi korlátok miatt két részletben töltöttem fel a négy kollekciót tartalmazó beszámolót.

Fotó: Dusa Gábor Hagyományok Háza

A tulipán kollekció:
A kollekciók tervezésekor a növényt és a növényi motívumot elsősorban nem díszítő motívumként használtam fel, hanem a hagyományos ornamentikában megjelenő jellegzetes, stilizált alakját, valamint a valós növény megjelenését használtam inspirációként a táskák geometriájának a kialakításához. Tehát a tulipán elsősorban nem díszítésként jelenik meg a képeken látható munkáimon, hanem a táskák formavilágában köszön vissza.

A táskák szerkezetét a tengelyesen szimmetrikus, kehelyszerű virágkép határozza meg. Természetesen a művészi szempontok mellett a funkcionalitást is figyelembe vettem a tervezéskor.

Ennél a munkánál is a hagyományos tulipán motívum adta a táska formájának alapöletét. A táska fő szerkezeti elemei együttesen egy klasszikus tulipán motívumot adnak ki. A merev és lágy bőrök megfelelő alkalmazása teszi lehetővé, hogy a táskát a ki- és becsukódó virágszirmokhoz hasonlóan lehessen nyitni és zárni.

A táskán megjelenő, a népi bőrművességben gyakran használt gömbölyű fonat és fűzések tovább fokozzák a tárgy archaikus jellegét.
Az antikolt, mélybordó színezés, organikus és érett hangulatot kölcsönöz a tárgynak.

Kifejezetten letisztult megjelenésű, tulipán formájú táskák. A szabásminta nagyon szépen kirajzolja a tulipánmotívumot. A megfelelő záródást segítő, merevítő funkcióval bíró, polírozott szaru berakás a biológiai értelemben vett tulipán növény magházánál helyezkedik el és nagyon szépen illeszkedik a motívumba.

A szerkezeti elemek polírozott, kifelé forduló élei, szépen kirajzolják a kívánt formát és nagyon karakteres külsőt kölcsönöznek a tárgyaknak. Meglátásom szerint a varráshoz használt cérnák és a rendezett, feszes varratkép harmonikus díszítőértékkel bírnak.

Ennél a munkánál a témául szolgáló növényt és motívumot nem csak a táska formájának kialakításához használtam fel, hanem ornamentikaként is megjelenik domborított motívum formájában. Ezzel együtt is meghatározza a táska geometriáját a finoman megjelenő hármasszerkezet, vagyis a szíromlevél együttes. Ennek a tárgynak a tervezésénél is a letisztultságra és az organikus vonalak alkalmazására törekedtem.

A táska szerkezetéhez és vonalaihoz illeszkedő, azokat kiemelő, stilizált tulipán ornamentikával díszítettem, melynek alapját egy 1885-ben készült, komáromi faláda vésett díszje adta, de természetesen az anyaghoz és a táska egészéhez illeszkedő módon átalakításra került a forráshoz képest.

Az életfa kollekció:

A három tárgyat különböző vezérgondolatok szerint terveztem meg, de vannak közös jellemzőik. Funkciójukat tekintve mind a három tárgy (hátizsák, vadásztáska, combtáska) kötődik az erdőhöz. A kedvenc fűzés és domborítás technikáim mind a három tárgyon megjelennek.

Növényi cserzésű marhabőrből készültek, valamint polírozott réz szereléssel vannak ellátva.

Ezen az alkotásomon a különböző szerkezeti elemek és díszítmények együttesen adják ki a fa motívumot.

Az életfák, avagy a világfák, a mindenséget összekötő szerepe adta a tárgy formájának alapötletét.

A táska gyökereket idéző gömbölyű alapja adja az alvilágot, a lombkoronaszerű fedele a felsővilágot, és a csatos rész köti, csatolja össze a kettőt...

Az volt a célom, hogy a domborított motívumok és vonalak csak kiemeljék a táska szerkezeti elemeinek és szabásmintájának köszönhetően megjelenő világfa-képet.

Ezen a munkámon a motívum megjelenítésének módját tartom érdekesnek.

A tárgyon látható, különös textúrájú, áttört mintát, (tehát a fa vázszerkezetét) kakasláb bőrből készítettem. Ennek a bőrtípusnak a természet adta formája (tehát a madárláb formája) és kéregszerű felülete inspirálta az ötletet, hogy egy fa motívum “gerinceként” használjam. A kakasláb adja a fa vezérágait és törzsét, a domborított vonalak meg a koronát. Izgalmas szakmai kihívást jelentett a domborított és az áttörésses technikák együttes használata.

A hátizsákon megjelenő hármas osztottság ezen a tárgyon is visszaköszön (igaz nagyon szimbolikus módon) azáltal, hogy a csat alatt, a szíjon is használatra került a baromfi bőr, mint díszítőelem.

A táska szabásmintájának kialakításakor a juhar levelek terpesztő, ujjas alakja szolgált alapul.

Az őszi erdők színvilága jelenik meg rajta.

Szerettem volna egy olyan tárgyat is készíteni kollekcióba, amelyik kifejezetten egy honfoglalás kori életfa motívumot hordoz. A dettai korongleleten látható életfát használtam a motívum megtervezésekor. Értelemszerűen a táska formájához és a művészi stílusomhoz megfelelően átdolgozásra került az eredetihez képest, de annak alapszerkezete és néhány stílusjegye jól felismerhető maradt rajta.

Gazdagon van díszítve fűzésekkel.
Érzésem szerint ez tovább növeli a tárgy
ősi jellegét.
A fa égbetörő alakja tövében található
berakás, avagy a motívum magja, az
őshonos, mezei juharfa gyökerének
anyagából készült.
Klasszikus vadásztáska forma ihlette a
szabásmintáját.

Ezzel zárul a Bőrbe oltott növények első
dokumentuma. A másik két kollekciót a
második dokumentum tartalmazza.

A kollekciók bemutatása a „Bőrbe oltott növények második rész” című dokumentumban folytatódik.